

Ehälsa

-ett obligatoriskt moment i utbildningen?

En utredning gjord av Vårdförbundet Student maj 2019

Idag lever människor längre och andelen äldre och multisjuka i befolkningen är större än någonsin. En framtidsprognos från SCB visar att kostnaderna fram till 2040 för äldreomsorg och sjukvård kan öka så mycket som med 270 procent. Utmaningarna inom dagens och framtidens hälso- och sjukvård har därför förändrats och kräver omstruktureringar, speciellt med tanke på den personal- och kompetensbrist som finns. Med hjälp av e-hälsa kan vården bli mer tillgänglig och arbetet inom hälso- och sjukvården kan effektiviseras för att bättre möta dagens och framtidens ökande vårdbehov.

Bakgrund

Digitalisering inom hälso- och sjukvården förknippas mer och mer med begreppet e-hälsa. E-hälsa definieras av Socialstyrelsen som "att använda digitala verktyg och utbyta information digitalt för att uppnå och bibehålla hälsa". En gemensam vision hos SKL och Regeringskansliet är att Sverige ska vara bäst i världen på e-hälsa år 2025. Detta för att stärka patientsäkerheten, vårdkvalitén; människors autonomi, samhällsdelaktighet, hälsa och välbefinnande. Denna vision kallas för *Vision e-hälsa 2025*, som är en överenskommelse mellan Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och Regeringskansliet.

Digitalisering och e-hälsa öppnar upp för nya arbetssätt. Detta kräver dock en anpassning i organisationen, vilket i sin tur kräver att hälso- och sjukvårdspersonalen har kompetens och utbildning inom området. Vårdförbundet Students projektgrupp för e-hälsa ville därför undersöka hur mycket e-hälsa och digitalisering som ingår i grundutbildningarna till biomedicinsk analytiker, röntgensjuksköterska och sjuksköterska. Syftet med detta var att kartlägga om dagens grundutbildningar svarar till SKL och Regeringskansliets mål. För att *Vision e-hälsa 2025* ska bli verklighet, måste nämligen framtidens vårdutövare ha den kompetens som krävs för att använda framtidens teknik på ett patientsäkert, etiskt och effektivt sätt.

Metod

Vårdförbundet Students projektgrupp för e-hälsa undersökte i maj 2019 totalt 55 utbildningsplaner på alla lärosäten i Sverige som ger utbildning till biomedicinsk analytiker, röntgensjuksköterska och sjuksköterska på grundnivå. Det togs endast hänsyn till kurser eller delar av kurser som ingår i programmen på grundnivå, inte till fristående kurser eller kurser på avancerad nivå som ges vid de undersökta lärosätena.

Resultat

E-hälsa eller digitalisering ingick i sammanlagt 6 av de 55 undersökta grundutbildningarna. Dessa var följande:

- Luleå Tekniska Universitet
Sjuksköterskeprogrammet
Kurs: Teknik i omvårdnad
- Blekinge Tekniska Högskola
Sjuksköterskeprogrammet
Kurs: E-hälsa inom omvårdnad

- Mittuniversitetet, Studieort Sundsvall och Östersund
Sjuksköterskeprogrammet
Del av kurs: Allmän hälso- och sjukvård III (VFU)
- Göteborgs Universitet
Biomedicinsk analytikerprogrammet
Del av kurs: Radiofysik och nuklearmedicin med medicinsk informatik
- Ersta Bräcke Sköndal Högskola
Sjuksköterskeprogrammet
Valbar kurs: Människans möte med digital teknik i vården
- Umeå Universitet
Sjuksköterskeprogrammet
Del av kurs: Omvårdnad i olika livsfaser del 1

SLUTSATS

Den utförda undersökningen bekräftar misstanken att obligatoriska kurser i digitalisering och e-hälsa på grundutbildningarna för biomedicinsk analytiker, röntgensjuksköterska och sjuksköterska är ovanliga. 6 av 55 lärosäten inkluderar ämnet i utbildningsplanen varav ett lärosäte ej angett kursen som obligatorisk utan valbar. Kurserna som ges i e-hälsa eller digital teknik ges genomgående på sjuksköterskeprogrammen med ett undantag för biomedicinsk analytikerprogrammet med inriktning klinisk fysiologi på Göteborgs Universitet. Inte en enda röntgensjuksköterskeutbildning har ämnet som obligatorisk kurs eller del av kurs. E-hälsa och digitalisering är dock i allra högsta grad ett ämne som berör alla tre professioner.

Alla tre grundutbildningar till biomedicinsk analytiker, röntgensjuksköterska och sjuksköterska är treåriga utbildningar. Om det inte sker någon ändring av kursplanerna inom snar framtid kommer alltså endast en bråkdel av alla nyexaminerade biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och sjuksköterskor ha kunskap om digitalisering och e-hälsa fram till år 2025. Vårdförbundet Student anser att det kommer råda en stor kompetensbrist hos Vårdförbundets professioner om detta problem inte åtgärdas. E-hälsa och digitalisering måste bli en obligatorisk del i grundutbildningen så att framtidens utövare av hälso- och sjukvård är rustade för framtidens strukturella och tekniska förändringar.

För mer information om rapporten kontakta:

Sophia Godau
Ordförande Vårdförbundet Student

Sigmund Sundelin
Ledamot Vårdförbundet Student

Max Södergren
Ledamot Vårdförbundet Student